

אחרי האריות באו הנברנים - ואחריהם המקקים

המתחלה הלאומית

המדניאי הוא אריה. הפוליטיקאי הוא נברן. העסקציק הוא מקק.

העסקציק אינו חושב על הדורות הבאים, וגם לא על הבחירות הבאות. תחומי עיסוקו אינו די רחב אף לכך. הוא רואה רק את הכותרת של מחר בבוקר, או מחר בצהריים. העסקציק השר יושב במשרדו. בחדר הסמוך יושב קצין יחסי-הציבור שלו. ה' מדליף המיקצוץ, העיתונאי הקנוי, על שולחנו מונחת בעייה. בעייה קטנה או גדולה, פעוטה או גורלית. עליו להחליט. מהי אמת-המידה שלו? הקריטריון האחד והיחיד שלו הוא: מה יגידו עמי מחר בעיתון? האם זה מספק כותרת טובה? החלטה א' היא נבונה, אך בלתי-פופולרית. החלטה ב' היא ארוילית; ואולי מסוכנת. אך היא תציג אותי כגבר, כאישיות נוקשה, כמי שיועד לעמוד על מישמר כבוד המדינה (או לדפוק קבוצה בלתי-פופולרית, או להוכיח לגויים ש...)

ב' מנצחת. תמיד. העסקציק יושב בישיבת הממשלה, או הוועדה, או ההנהלה. הוא מבטא דיעה, זו הנראית לו כפופולרית ביותר, ועוד לפני שהמילים יצאו מפיו, הוא רואה לנגד עיניו את הכותרת. הישיבה נמצאת עדיין בעיצור, מה, אך הוא כבר נחפו אל הטלפון הקרוב ביותר, כדי להיות הראשון המדליף את הדברים. כך יבטיח לעצמו שהכתובלב ה' תורגי יזכיר את שמו בהבלטה, ויעניק לו כותרת-באקשיש בהודמנות קרובה. הוא יצור די מאוס.

הוא גם יצור מסוכן מאד. כי הוא מביא לשילטון האספסוף, המוקרטית היא מערכת מסועפת של אליוצים ואיוונים, זכויות וחובות, הכרעות ופשרות. שולט בה ציבור מאורגן, מסודר, המאזן את זכויות הרוב עם זכויות המיעוט. היא מחייבת הנהגה חזקה, היודעת לאזן את טובת הציבור בטווח הארוך עם תשוקת חיו בטווח הקצר.

לעיתים קרובות חייבת הנהגה זו לקבל הכרעות הסותרות את מצבי-הרוח הריגועי של ההמון, להתעלות מעל לאינטוטיבס פרימיטיביים, לכוון את הציבור לעבר יעדים נבונים יותר, כמו רופא בעל-מצפון, היא מוכרחה לעיתים לגרום כאב לחולה, להחליט על ניתוח מסוכן בגופו, לפעול על פי ידיעתה והבנתה, שאין החולה עצמו שותף לה.

הנהגה, שכל אחד מחבריה מח' פש לעצמו מין פופולריות נמסה - על מישקד קפה נמס - אינה הני הגה, אלא אוסף של שארלאטאי נים, המוכנים להניח לחולה למות, כדי לזכות באהדתו ובעיובונו. עדיף עליה מגנזון אקטרוני: בביתו של כל אורח יותקנו שלושה כפתורים - "כן", "לא", ו"ממע" - מדי-ערב, אחרי מהדורת-החדשות בטלוויזיה, תיערך הצביעה כללית אוטומטית על כל השאלות ה' עומדות על הפרק, המכונה תסכס את ה' תוצאות תוך שניות, והממשלה תבצע מדינה שתתנהל כך, תגיע במהרה ל' אבדון, ויש רק שיטה אחת גרועה יותר: גיהול המדינה בידי חולי-פירסומה, החיים מהיום-למחר, והמגייחים את השילטון ה' אמיתי בידי כתבלבים בורים.

אין זו שיטה, זוהי מחלה לא- מית, עיתים נראה כי כולם נגעוים בה, מגדולי ועד קטן, ושהמחלה המורה יותר ככה שדרג בעיניה גבוה יותר.

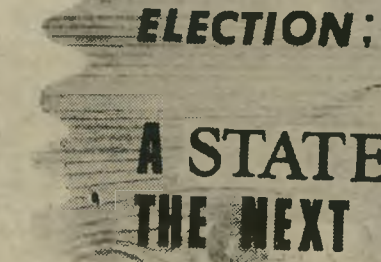
הקריב אותה למען מטרה געלה - כי אין לו מטרה געלה יותר מאשר להישאר ב' שילטון (או להגיע אליו).

לכן אין הפוליטיקאי הוקך לפני המונים, הוא הוקך אחרי ה' המונים, או בתוכם.

אין הוא יכול לאמץ לעצמו רעיונות חדשים מדי, ולא-כל-שכן ליצור אותם. הוא חייב להתמין עד שהרעיון החדש נקלט וזכה בפופולריות. בזכותם של חלוצים ה' מקריבים את עצמם. לאחר שהרעיון החדש הפך פופולארי, ישליך הפוליטיקאי את רעיונותיו הישנים לערימת-הזבל, ויאמץ לעצמו את החדש, לרוב, למרבה הצער, כבר התיישן בינתיים הרעיון החדש. הפוליטיקאי האמיתי אינו שואף לשינוי. כשהוא מדבר על "שינוי", הוא מתכוון, בדרך כלל, לעניינים של מה-בכך. כי שום שינוי אינו פופולרי, אם הוא שינוי אמיתי. אלה הן עובדות החיים. אפשר

הפוליטיקאי הוא חיה מסוג שונה לגמרי. בצורה פשטנית ניתן לומר: ה' מדניאי הוא בעדייעוד, הפוליטיקאי הוא בעדימלאכה.

זוהי מלאכה חשובה: להגל את ענייני

הגנות אותן והצטער עליהן, אכז צריכים להכיר בהן. כך מתנהה העולם וכך הוא גם נראה.

דינת ישראל אינה מבורכת ב' מדניאים. אם נתעלם מן האנשים ש' נשארו בשולי המחנה מפני שהם נשא בליבם חזון חדש שהרתיע את ההמונים, נותר רק איש אחד: דוד בן-גוריון. לבן-גוריון הייתה תמונה היסטורית ברור, והוא כיוון את המדינה על פיה. הוא ציפצץ על דעת-הקהל, בו לעיתונים, ואמר לציבור: "כזה אני, זוהי דרכי, תרצו - תבחרו בי, לא תרצו - לא צריך."

כאשר היה נדמה לו שהעם אינו בא אחריו, הלך פמייים לגלות, והיה שלם עם עצמו במידבר הפוליטי והסופוגראפי כשם שהיה בשילטון.

אילו הציע מישחו לכניגוריון לעשות מעשה כלשהו אך ורק כדי לזכות למחרת היום ככותרת טובה בעיתון-ערב, היה זורק את המציע החוצה. אסחרו לה מדניאים, היחה ישראל מופעת בפוליטיקאים. המובהק ביותר היה פינחס ספיר, שחי כל חייו לקראת הבחי' רות הבאות ולמען. כמו מנגנון-ביות של טיל, היה ספיר "געול" על הקלפי. התאריך המדויק של הבחירות הבאות עמד לנגד עיניו בכל מעשיו. בכל תקופה של ארבע שנים, פעל בשנתיים הראשונות לפי הבנתו, בשנה השלישית בזהירות, ובשנה הרביעית מתוך מגמה יחידה: לזכות בבחירות.

אולם גם ספיר, הפוליטיקאי, לא חי למען הכותרת של יום-המחרת. את זאת עושה הטיפוס החדש, שהשתלט במדינה, לא מדניאי, אף לא פוליטיקאי. נקרא לו כאן, למען הנוחיות, העסקציק.

כימעט בשום איזור למחרת יום הופעתו. אולם הוא שינה את פני העולם. כל העמים וכל התקופות ידעו מדניאים כאלה, מהם שהתפרסמו, מהם שלא התפרסמו - אנשים בעלי-חזון, ישרים כלפי עצמם, שביקשו להגשים יעדים היסטוריים, שהצליחו או נכשלו. אולם בכל ארץ ובכל תקופה הם היו מעטים, מעטים מאד.

הם האריות המעטים בעולם שי' בו שורצים הנברנים: הפוליטיקאי אים.

הפוליטיקאי הוא חיה מסוג שונה לגמרי. בצורה פשטנית ניתן לומר: ה' מדניאי הוא בעדייעוד, הפוליטיקאי הוא בעדימלאכה. זוהי מלאכה חשובה: להגל את ענייני

הציבור. מישחו מוכרח לעשות זאת. ה' פוליטיקאי האמיתי נמשך אל המיקצוע הזה בכל נימי נפשו. הוא אוהב את הכבוד, את השררה, את השילטון, את היוקרה, וגם את ההנאות החומריות הכרוכות במיקצוע זה.

היער האמיתי, האחד, של ה' פוליטיקאי האמיתי, הוא להישאר כשילטון. הוא יכול לתרץ זאת, לפעמים כלפי עצמו, ותמיד כלפי הציבור, במילים יפות. ביכלל, המילים היפות הן כלי-העבודה של הפוליטיקאי. הוא סוחר בסיסמות שדופות, כשם שהחונני סוחר במרכולותו.

כדי להישאר כשילטון כחברה הדמוקרטית, צריכים לנצח בבחי' רות. לכן מכונות מחשבותיו כמעשה, כל מחשבותיו - של הפוליטיקאי הדמוקרטי לעבר ה' בחירות הכאות.

ישוע מנצרת אמר שקל יותר לגמל לעבור בקוף של מחט, מאשר לעשיר ל' הגיע לגן-עדן. אולם קל יותר להכניס את העשיר לגן-עדן, מאשר להכריח פוליטיקאי לעשות משהו שביגללו הוא עלול להפסיד בבחירות הבאות.

זוהי, כמוכ, מגבלה קיצונית. פוליטיקאי יכול להסתכן באי-פופולאריות זמנית - אך רק למשך תקופה קצרה. הוא יכול ליוסם מדיניות כלכלית מאכיבה רק אם הוא משוכנע שפירותיה יהיו גלויים לעיני כל לפני הבחירות הבאות. הוא יכול לעשות מעשה נכון, אך בלתי-אהוד, רק אם יהיה משוכנע שהמוניצ קיצרי-הזיכרון ישכחו אותו לפני שיילכו שוב אל הקלפי.

הפוליטיקאי זקוק לפופולריות. ביל' עדיה, הוא אבוד. אין הוא יכול ל'

אוהר אלמוני שלח לי פעם מארצות-הברית שלט קטן, מן הסוג שהאמריקאי אים אוהבים לתלות על הקירות, כמו פסור קים מן הברית החדשה. **השלט הכרוז: "פוליטיקאי ה' שב על הבחירות הכאות - מדינה אי חושב על הדור הבא."** הגדרה פשוטה וקולעת.

מדינאי הוא אדם היודע שהוא צודק. המדינאי הוא אדם היוצר. ככל אדם יוצר, הוא רואה כעיני רוחו תמונה שלומה, חדשה, ייחודית. צייר גדול רואה את היצירה של חייו ב' שיא שלימותה, עוד בטרם לקח בידו את המיכחול. מלחין גאון חש את הסימפוניה שהוא עומד ליצור, לפני שרשם אף זו אחד. מצביא גדול רואה על-גבי המפה את המערכה כולה, עוד לפני שהחלה, וכך גם אמן השחמט.

המדינאי רואה בעיני רוחו עולם חדש, ערוך ומאורגן על-פי חוקיות חדשה, שרק הוא מבין אותה. המציאות שלפניו מעניינת אותו רק כחומר-גלם, שיש לעבדו כפי ש' הפסל מנבד את האבן. המציאות האמיתית, המעניינת אותו היא זו שאינה קיימת עדיין, זו שהוא מתכוון ליצור או' תה במעשיו. לגבו, רק זה יש משמעות.

לכן אין המדינאי יכול לסגוד לדעת ההמון. הוא יכול להוביל אותו בכוח ה' כארימה; לגרום אותו, בעל-כרחו, לעבר יעדים חדשים. אבל הוא יודע כי ההמון אינו מבין, וכלל אינו יכול להבין, את התמונה העומדת מול עיניו. ההמון מבין את המציאות הקיימת, ובעיניו זוהי המציאות היחידה היכולה להיות, שהרי היא הווה.

מדינאי דמוקרטי שתדל לשכנע את ה' ציבור, לגלות לו טפה של חזון, לטעת בו זיק של אמונה - כדי שיוכל להובילו אל הארץ היעודה.

אולם לעולם לא יתן לציבור ה' הוביל אותו. אם הציבור אינו מקבל את חזונו, הוא יפרוש לקרן-פינה. הוא לא יעשה שקר ב' נפשו ולא יציג לפני הציבור חזון-תעתיעים, כדי למצוא חן בעיניו.

שה להאמין שיולוס קיסר, בעומדו על גדת הרוביקון, חשב לעצמו: אה יגידו מחר עיתוני רומא, אם אעבור את הנחל הזה? גם שסקרא "הקובה נפלה!" לא טבע סיסמה זו ככותרת ראשית לגיליון הבא של מטרירוסן.

אלכסנדר מוקדון, הגאון הצעיר ש'נינה את פני העולם, בוודאי היה מודע מאד ל' מקומו בהיסטוריה. אולם הוא פעל באופן עיקבי נגד דעתם של בני-עמו, חייליו ו' מצביאיו.

הוא חכם על עולם חדש, שהם לא יכזו אף להעלותו כרימונים.

נפוליאון בונפרטה היה עמו תעמולתי. כמו יצחק רבין, הוא לקח עצמו ביוגרף צמוד. הוא גם החשיב מאד את כוח העיתון. גות וידע לנצלה למטרותיו. אבל הוא לא רדף אחר הכותרת. הוא דאג לכך שהכותרת יורפו ירחיו.

כאשר הגה אוטו פון-ביסמארק את ה' רעיון של איחוד גרמניה, לא המציא אותו כדי למצוא חן בעיני העיתונים של ברלין, שישנאו אותו.

אחד המדינאים הגדולים של העת החדשה היה עיתונאי מיקצועי: כתב וונאי בשם תיאודור הרצל. כאשר התהווה במוחו חזון מהפכני, לא מיהר לכנס את עמיתיו ב' מסבית-עיתונאים. הוא כתב ספר, שלא זכה